

DOI: 10.31866/2616-7581.9.1.2026.362780

УДК 78.036.9:78.071.1(477)Матвіїв

ДЖАЗОВІ ЕЛЕМЕНТИ У ВИКОНАВСЬКО-КОМПОЗИТОРСЬКІЙ ТВОРЧОСТІ ГЕОРГІЯ МАТВІІВА

Віта-Вікторія Задорожна

доктор мистецтв, старша викладачка кафедри бандури;
ORCID: 00009-0005-8748-4822; e-mail: vitazvm@gmail.com
Національна музична академія України, Київ, Україна

Анотація

Мета дослідження полягає у визначенні специфіки використання джазових елементів у виконавсько-композиторській творчості Георгія Матвіїва, з'ясуванні структурної та стилістичної функції, а також в оцінці впливу джазу на трансформацію бандурного стилю та сучасну українську інструментальну культуру. **Методологія дослідження** базується на комплексному музикознавчому підході, що охоплює аналітичний, компаративний методи та метод теоретичного узагальнення. Використано історико-культурний метод для визначення контексту розвитку сучасного бандурного мистецтва та стильовий підхід для оцінки джазових ознак. **Наукова новизна дослідження** полягає в першому комплексному виконавському аналізі джазових елементів у творчості Георгія Матвіїва. Виявлено, що джазові складники функціонують як структуроутворювальні принципи, що формують нову концепцію бандурного стилю, поєднуючи народну й академічну традиції та імпровізаційну свободу. **Висновки.** Дослідження доводить, що джазові елементи органічно інтегруються у виконавсько-композиторську практику Георгія Матвіїва. Особливу роль відіграє ритмічна специфіка, де характерні джазові синкопи, поліритмічні структури та контрастні метричні моделі сприяють створенню динамічного й виразного музичного мовлення. Гармонійна мова митця також відображає джазову традицію: використання розширених акордів, модальних змін і нестандартних гармонічних послідовностей; трансформує класичні інструментальні можливості бандури, надаючи їй нових тембрових і виразових відтінків. Особливу увагу у творчості Г. Матвіїва приділено фактурі й тембровій палітрі. Доведено, що композиторський і виконавський стилі Г. Матвіїва репрезентують новий етап розвитку сучасного бандурного мистецтва, поєднуючи традиційні українські музичні форми з джазовими ритмічними та гармонічними інноваціями.

Ключові слова: бандура; джазова інтеграція; творчість українських композиторів; сучасна українська музика

Вступ

Сучасний етап розвитку українського бандурного мистецтва позначений інтенсивними процесами стильового синтезу, інтеркультурної взаємодії та загального переосмислення інструментальних традицій. У цьому контексті особливого значення набуває феномен інтеграції джазових елементів у сферу бандурного виконавства. Бандура, яка тривалий час функціонувала в межах фольклорно-академічної моделі, нині активно входить у простір популярної, експериментальної, джазової музики.

Цей процес насамперед пов'язаний із соціокультурними тенденціями сучасної української музики та трансформацією виконавської ідентичності музиканта-бандуриста. У цьому контексті творчість Георгія Матвіїва постає як концептуально значущий феномен. Його виконавсько-композиторська практика демонструє нову модель функціонування бандури як універсального інструмента, у якій розкриваються авторські стратегії музичного мислення. Актуальність дослідження зумовлена необхідністю наукового осмислення цього явища, оскільки воно репрезентує новий етап розвитку бандурного мистецтва та впливає на формування сучасної виконавської школи.

Мета

Мета дослідження полягає у визначенні специфіки використання джазових елементів у виконавсько-композиторській творчості Георгія Матвіїва, з'ясуванні їхньої структурної та стилістичної функції, а також в оцінці впливу джазу на трансформацію бандурного стилю та сучасну українську інструментальну культуру.

93

Аналіз попередніх досліджень і публікацій

Аналіз останніх досліджень і публікацій засвідчує, що творчості та постаці Георгія Матвіїва відведено помітне місце в українському мистецтвознавчому дискурсі. Показово, що в наукових розвідках увагу зосереджено як на його виконавсько-композиторській діяльності, так і на культуротворчій ролі митця в процесах модернізації інструментальної традиції.

Що стосується синергії сучасного бандурного мистецтва та джазу у творчості Г. Матвіїва, то тут можна виокремити статтю Х. Петринки (2023) «Сучасне бандурне мистецтво як уособлення культурного коду українців», у якій авторка наголошує: «Особливістю праці Георгія Матвіїва можна вважати створення оригінального віртуозного музичного полотна, у якому поєднуються джаз і українська автентика та вражаюча візуальна подача її аудиторії у вигляді відеокліпів та оригінальних музичних шоу. Таке поєднання дає змогу продовжити популяризувати живу українську традицію, доносячи її молодій аудиторії» (с. 34). Можна абсолютно погодитися з думкою авторки, адже звернення до автентичних мелодичних зворотів, ладових особливостей і ритмічних структур українського фольклору забезпечує збереження культурного коду, про який пише Х. Петринка. Водночас джаз постає як форма культурної трансляції, де традиція не кон-

сервується, а розвивається, інтегруючись у музичний соціокультурний простір української сцени.

Часткове осмислення джазових композицій Г. Матвіїва можна знайти у розвідці С. Щітової та Л. Резніченко (2021), які зазначають: «Як універсальний музикант, він експериментує у сфері синтезу джазу та фольклору. Г. Матвіїв – автор двох збірок інструментальних творів для бандури соло, що складають джазовий репертуар для інструменту (“Імпровізація на народну тему”, “Блюз нічного причалу”, “Дві сторони медалі” та авторська “Візитна картка” – п’єса “Джаз Дикого Заходу” тощо)» (с. 98). Це демонструє послідовність і концептуальну цілісність творчих пошуків бандуриста.

Окрім цього, важливим чинником є те, що й сам Г. Матвіїв (2021) виступає як мистецтвознавець, який поєднує практичну виконавсько-композиторську діяльність з науковою рефлексією. Така синергія практики й теорії зумовлює особливу глибину його творчої концепції, адже власний художній досвід стає підґрунтям для аналітичного осмислення процесів розвитку сучасного бандурного мистецтва. Зокрема, митець констатує, що «у сольних творах та в ансамблевому цілому джазовій партитури бандура органічно виявляє принцип функціональної перемінності (мелодія, різні види акомпанементу, підголоски, контрапункти, педалі) з використанням специфічних інструментальних прийомів гри» (с. 11). У цьому контексті його наукові праці можна розглядати не тільки як супровід творчої діяльності, а й як органічне продовження авторської естетичної позиції, що сприяє формуванню цілісної моделі інтерпретації та модернізації бандурного мистецтва.

Утім, попри наявність вказаних наукових розвідок, проблему осмислення джазового напрямку у творчості Георгія Матвіїва досліджено не повністю.

Виклад матеріалу дослідження

Георгій Матвіїв (нар. 1986) – український бандурист, композитор, аранжувальник та науковець, відомий як представник сучасного академічного й експериментального напрямів у бандурному мистецтві української діаспори в Канаді. Не дивлячись на те, що «для будь-яких діаспорних осередків характерним є прагнення зберігати витоки українського мистецтва майже в недоторканому вигляді, такими, якими вони були приблизно століття тому, коли українці масово емігрували до Північної Америки» (Зінченко-Гоцуляк, 2025, с. 135), творча діяльність Г. Матвіїва пов’язана з оновленням виконавських можливостей бандури та розширенням її функцій у професійній музичній культурі.

Симптоматично, що у творчості митця простежується поєднання традицій української інструментальної школи з елементами джазу, мінімалізму та імпровізаційної музики. Він працює над адаптацією бандури до сучасного концертного простору, використовуючи розширені техніки звуковидобування, поліфонічне мислення та ритмічну варіативність. Значну увагу приділяє авторській музиці та власним аранжуванням, що сприяє формуванню нового репертуару для інструмента.

Як відомо, бандурне мистецтво історично формувалося як система, в основі якої лежить поєднання кантиленної мелодики та арпеджованої фактури. Його

гармонічна організація здебільшого спиралася на діатонічну модель і функціональну логіку тональності, що забезпечувало стабільність ладового центру та передбачуваність гармонічного розвитку. У такій парадигмі бандура постає передусім як носій національної традиції. Інтеграція джазових елементів у цю систему означає не поверхове стилістичне нашарування, а глибинну трансформацію її структурних параметрів. Показово, що «на межі XX–XXI століть в інструментальному бандурному академічному середовищі спостерігається тяжіння до взаємодії із поп-джаз- та рок-культурою, що призводить як до інтенсивних пошуків нових звукозображальних прийомів і розширення тембрової палітри інструмента, так і до повернення до автентичного звукоідеалу через відродження традиційних способів бандурного звукоутворення (флажолет, ліссандо, ковзання, кластер)» (Брояко & Водяний, 2021).

Передусім зазнає змін гармонічна сфера: акордові структури розширюються через використання септакордів, нонакордів та альтерованих поєднань, що руйнує однозначність функціональних зв'язків. Водночас ритміка відходить від стабільної метричної організації, таким чином з'являється зміщення акцентів, синкопування, варіативність пульсації. Фактура набуває поліфонічної насиченості, а темброва палітра розширюється, що сприяє новому способу організації звукового простору. Нарешті, форма втрачає замкненість і тяжіє до відкритості, допускаючи імпровізаційний розвиток тематичного матеріалу.

У доробку Георгія Матвіїва наразі шість альбомів для бандури. Це такі твори, як «Соната для бандури та фортепіано» (2006), п'єси «Занурення», «Блюз нічного причалу» (обидві – 2005), «В гонитві за мрією» (2011), імпровізації на теми «Взяв би я бандуру» (2006), «Танець вітру» (2010), «Танець дощу» (2017)» (Черноіваненко, 2025).

Важливим для поданого дослідження є студійний альбом «Бандура в джазі», створений у співпраці з Національним академічним оркестром народних інструментів України (НАОНІ) під орудою диригента Віктора Гуцала. Диск видано 8 грудня 2021 року в Україні як авторський (self-released) проєкт і реалізовано в межах гранту Президента України для молодих діячів у галузі музичного мистецтва за підтримки Міністерства культури та інформаційної політики України.

Концептуально альбом спрямований на інтеграцію бандури в джазовий та кросжанровий контекст. Програму становлять 15 композицій (переважно авторства Георгія Матвіїва¹), які поєднують елементи джазу, блюзу, м'якого джазу (smooth jazz), босанови та української народної музики. Окреме місце посідають авторські обробки та фантазії на теми українських народних пісень, зокрема «Взяв би я бандуру» та «Розпрягайте, хлопці, коней». Вони демонструють принцип варіаційного розвитку фольклорного матеріалу в межах сучасної ритміко-гармонічної мови.

Звукова палітра альбому вибудовується на поєднанні бандури соло з оркестровими групами НАОНІ, ансамблем бандуристів, а також джазовою ритм-секцією (контрабас, ударні), духовими (труба, тромбон, кларнет) і струнними інструментами. Додатковим тембровим виміром є використання електрокоби. Таке інструментування формує багатошаровий фактурний простір, адже

¹ Окрім треку «Allenova», що поєднує тематичний матеріал Й. С. Баха та К. В. Стеценка.

«вихід бандури за межі традиційного сприйняття значно розширив діапазон її використання, надаючи можливість інтегрувати інструмент в різні музичні стилі і жанри – джаз, електроніку, сучасну академічну музику» (Задорожна, 2024, с. 51). Отже, бандура функціонує не тільки як носій національної традиції, а й як повноцінний імпровізаційний та ансамблевий інструмент.

Структурно альбом чергує камерні акустичні версії («Парафраз на тему української народної пісні "Взяв Би Я Бандуру"», «Ніч у лісі», «Дикий західний джаз») із масштабнішими оркестровими полотнами («Мрія», «Мій ангел», «Блюз нічного причалу»). Однією з найпопулярніших композицій можна вважати «Блюз нічного причалу», який наразі має безліч виконавських інтерпретацій, зокрема для бандури соло, бандурних дуетів і тріо. Цей твір є зразком авторської інтерпретації блюзової стилістики (використання «блюзових» інтонацій, зокрема характерного низхідного руху півтонами в басовій лінії, синкопованої ритміки та поступового нарощування фактурної щільності) у площині сучасного бандурного мистецтва.

У творчості Георгія Матвіїва ця джазовість реалізується як цілісна концепція і не обмежується використанням характерних ритмічних формул чи гармонічних кліше, а функціонує як спосіб музичного мислення. Гармонічна мова набуває модальної гнучкості та відображає джазову традицію: використання розширених акордів, модальних змін і нестандартних гармонічних послідовностей трансформує класичні інструментальні можливості бандури, надаючи їй нових тембрових та виразових відтінків, а ритм постає як процесуальна категорія, у якій пульсація стає основою для відхилень, синкоп і мікроакцентних зсувів.

Імпровізація в такій системі виконує формотворчу функцію: композиція розгортається як відкрита структура, здатна до трансформації в процесі виконання. Це означає зміну самої ролі бандури від інструмента з переважно солістично-декларативною функцією до універсального медіатора імпровізаційної культури. У результаті джазові елементи інтегруються на рівні інтонації, гармонії, ритму, фактури й форми, формуючи нову модель бандурного дискурсу, у якій традиція не заперечується, а переосмислюється в межах сучасного музичного мислення.

Висновки

Отже, джазові елементи у творчості Георгія Матвіїва інтегровані комплексно й охоплюють усі рівні музичної мови – від інтонації до формотворення. Гармонічна та ритмічна трансформація дає змогу бандурі функціонувати в контексті сучасної джазової культури, не втрачаючи національної ідентичності. Модульна та варіаційна форма композицій альбому «Бандура в джазі» забезпечує відкритість твору та процесуальність, що відповідає джазовим принципам. Отже, творчість Георгія Матвіїва репрезентує новий етап бандурного мистецтва, де джаз є не тільки зовнішнім стильовим елементом, а й концептуально органічним чинником музичної мови. Такий підхід дає змогу по-новому оцінювати потенціал бандури як інструмента сучасної музики і створює наукову платформу для подальших музикознавчих досліджень.

Список бібліографічних посилань

- Брояко, Н. Б., & Водяний, Б. О. (2021). Бандурне виконавство у контексті трансформаційних процесів української народної інструментальної культури ХХ–початку ХХІ століть. В *Zinovii Shtokalko: from kobzar traditions to bandura modern style* (с. 73–96). Baltija Publishing. <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-171-8-4>
- Задорожна, В.-В. М. (2024). *Композиторська творчість Людмили Федорової-Коханської у парадигмі українського академічного бандурного мистецтва ХХІ століття* [Дисертація доктора мистецтва, Національна музична академія України імені П. І. Чайковського]. https://knmau.com.ua/wp-content/uploads/Zadorozhna-V.-V.M._Anotatsiya.pdf
- Зінченко-Гоцуляк, В. М. (2025). Музика сучасних українських композиторів у балетному репертуарі канадського ансамблю «Shumka». *Південноукраїнські мистецькі студії*, 3(10), 135–139. <https://doi.org/10.24195/artstudies.2025-3.17>
- Матвіїв, Г. В. (2021). *Звукообразні чинники сучасної бандурної творчості: інструментально-виконавський авторський підхід* [Автореферат дисертації кандидата мистецтвознавства, Одеська національна музична академія імені А. В. Нежданової]. https://odma.edu.ua/wp-content/uploads/2021/04/aref_matviiv_g-1.pdf
- Петринка, Х. (2023). Сучасне бандурне мистецтво як уособлення культурного коду українців. *Наукові збірки Львівської національної музичної академії імені М. В. Лисенка*, 49, 28–40. <https://doi.org/10.32782/2310-0583-2023-49-05>
- Черноіваненко, А. Д. (2025). Матвіїв Георгій Васильович. В *Енциклопедія Сучасної України* (Т. 19). Інститут енциклопедичних досліджень НАН України. <https://esu.com.ua/article-66884>
- Щітова, С., & Резніченко, Л. (2021). Розширення художньо-технічних можливостей бандури в композиторсько-виконавській творчості Р. Гриньківа та Г. Матвіїва. *Українська музика*, 4(42), 95–100. <https://doi.org/10.32782/2224-0926-2021-4-6>

References

- Broiako, N. B., & Vodiani, B. O. (2021). Bandurne vykonavstvo u konteksti transformatsiinykh protsesiv ukrainskoi narodnoi instrumentalnoi kultury XX – pochatku XXI stolit [Bandura performance in the context of transformations of Ukrainian popular instrumental culture of the XX th – the beginning of the XXIst century]. In *Zinovii Shtokalko: from kobzar traditions to bandura modern style* [Zinovii Shtokalko: From kobzar traditions to bandura modern style] (pp. 73–96). Baltija Publishing. <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-171-8-4> [in Ukrainian].
- Chernoivanenko, A. D. (2025). Matviiv Heorhii Vasylovych [Matviiv Heorhiy Vasylovych]. In *Encyclopedia of Modern Ukraine* (Vol. 19). Institute of Encyclopedic Research of the NAS of Ukraine. <https://esu.com.ua/article-66884> [in Ukrainian].
- Matviiv, H. V. (2021). *Zvukoobrazni chynnyky suchasnoi bandurnoi tvorchosti: instrumentalno-vykonavskiy avtorskyi pidkhid* [Sound-forming factors of contemporary bandura creativity: instrumental-performance author's approach] [Abstract of PhD Dissertation, A. V. Nezhdanova Odesa National Academy of Music]. https://odma.edu.ua/wp-content/uploads/2021/04/aref_matviiv_g-1.pdf [in Ukrainian].
- Petrynka, Kh. (2023). Suchasne bandurne mystetstvo yak uosoblennia kulturnoho kodu ukrainsiv [Contemporary bandura art as an embodiment of the cultural code of Ukrainians].

- Scientific Collections of the Lviv National Academy of Music named after M. V. Lysenko*, 49, 28–40. <https://doi.org/10.32782/2310-0583-2023-49-05> [in Ukrainian].
- Shchitova, S., & Reznichenko, L. (2021). Rozshyrennia khudozhno-tekhnichnykh mozhlyvostei bandury v kompozytorsko-vykonavskii tvorchosti R. Hrynkiva ta H. Matviiva [Expansion of artistic and technical possibilities of bandura in the composing and performance of R. Hrynkiv and G. Matviiv]. *Ukrainian Music*, 4(42), 95–100. <https://doi.org/10.32782/2224-0926-2021-4-6> [in Ukrainian].
- Zadorozhna, V.-V. M. (2024). *Kompozytorska tvorchist Liudmyly Fedorovoi-Kokhanskoi u paradyhmi ukrainskoho akademichnoho bandurnoho mystetstva XXI stolittia* [Lyudmila Fedorova-Kokhanska's compositional work in the paradigm of Ukrainian academic bandura art of the 21st century] [PhD Dissertation, Ukrainian National Tchaikovsky Academy of Music]. https://knmau.com.ua/wp-content/uploads/Zadorozhna-V.-V.M._Anotatsiya.pdf [in Ukrainian].
- Zinchenko-Hotsuliak, V. M. (2025). Muzyka suchasnykh ukrainskykh kompozytoriv u baletnomu repertuari kanadskoho ansamblu "Shumka" [Music of contemporary Ukrainian composers in the ballet repertoire of the Canadian ensemble "Shumka"]. *South Ukrainian Art Studios*, 3(10), 135–139. <https://doi.org/10.24195/artstudies.2025-3.17> [in Ukrainian].

JAZZ ELEMENTS IN THE PERFORMING AND COMPOSITIONAL WORK OF GEORGIY MATVIYIV

Vita-Viktoriia Zadorozhna

*DSc in Art Studies, Senior Lecturer, Department of Bandura;
ORCID ID: 0000-0005-8748-4822; e-mail: vitazvm@gmail.com
National Music Academy of Ukraine, Kyiv, Ukraine*

Abstract

The purpose of the article is to determine the specifics of the use of jazz elements in the performing and compositional work of Georgiy Matviyiv, to identify their structural and stylistic functions, and to assess the influence of jazz on the transformation of the bandura style and contemporary Ukrainian instrumental culture. **The research methodology** is based on a comprehensive musicological approach, including analytical and comparative methods, as well as the method of theoretical generalization. A historical-cultural method was applied to determine the context of the development of contemporary bandura art, while a stylistic approach was used to evaluate the presence of jazz features. **Scientific novelty.** The study presents the first comprehensive performing analysis of jazz elements in the work of Georgiy Matviyiv. It was revealed that jazz components function as a structural principle, forming a new concept of bandura style that integrates folk and academic traditions with improvisational freedom. **Conclusions.** The study demonstrates that jazz elements are organically integrated into the performing and compositional practice of Georgiy Matviyiv. Particular importance is given to rhythmic specificity, where characteristic jazz syncopations, polyrhythmic structures and contrasting metric patterns contribute to the creation of dynamic and expressive musical expression. The composer's harmonic language also reflects jazz traditions: the use of extended chords, modal shifts and non-standard harmonic progressions transforms the classical instrumental possibilities of the bandura, providing it with new timbral and expressive shades. Special attention in Matviyiv's work is also devoted to texture and timbral palette. It has been demonstrated that his compositional and performing styles represent a new stage in the development of contemporary bandura art, combining traditional Ukrainian musical forms with jazz rhythmic and harmonic innovations.

Keywords: bandura; jazz integration; Ukrainian composers' creativity; contemporary Ukrainian music

Надійшла: 04.02.2026; Прийнято: 10.03.2026;
Статтю вперше опубліковано онлайн: 29.05.2026

